

Samen zorgen voor een groene, klimaatbestendige en gezonde leefomgeving

STEENBREEK CONCLUDEERT

De Tuin van de Afrikaanderwijk in Rotterdam is een prachtig project waarbij echt alle koppelkansen zijn benut op het vlak van biodiversiteit, klimaatadaptatie, gezondheid en sociale cohesie. Een oude arbeiderswijk waar mensen wonen die het in hun leven best wel moeilijk hebben. En waar jong en oud nu samen genieten van de buitenruimte. Kinderen krijgen buiten les en helpen in de pauze met tuinieren. De tuin is ontworpen om bewoners te stimuleren om hun huis uit te komen, elkaar te ontmoeten en meer te bewegen. En daarnaast levert de tuin natuurlijk een belangrijke bijdrage aan het klimaatbestendig maken van Rotterdam en verbetering van de biodiversiteit.

SAMENVATTEND

De droom van bewoner Aya is uitgekomen. Alle bewoners van de Afrikaanderwijk genieten sinds dit jaar dagelijks van hun prachtige tuin. En met de groei van alle planten en bomen in de komende jaren, wordt de tuin vast ieder jaar nog een beetje mooier. Deze wijkaanpak is een zeer geslaagd en inspirerend voorbeeld voor steden en dorpen hoe de domeinen groen en sociaal elkaar echt versterken. De Tuin van de Afrikaanderwijk in Rotterdam verdient een landelijk podium en dit heeft de jury unaniem doen besluiten dat De Tuin van de Afrikaanderwijk in Rotterdam een terechte winnaar is van de Steenbreek Trofee 2023 in de categorie Professionals.

Namens de jury

Margot Ribberink
voorzitter

Juryrapport

STEENBREEKTROFEE 2023

Professionals

Tuin van de Afrikaanderwijk Rotterdam

Stichting Steenbreek organiseert de prijsvraag voor de Steenbreektrofee om innovatieve voorbeelden te laten zien waarbij groen en water op een praktische manier worden benut en die illustreren waar Steenbreek voor staat. Dit zijn initiatieven die betrekking hebben op onder meer de bevordering van de biodiversiteit, gezondheid, sociale cohesie en een positieve bijdrage leveren aan klimaatadaptatie. Deze projecten dienen als inspiratie en voorbeeld voor anderen.

Zowel initiatieven die spelen op het niveau van de straat of de wijk, als op niveau van dorp en stad kunnen meedingen naar de Steenbreektrofee. Dit kan van een gemeente zelf zijn maar ook van een buurtvereniging, wijkorganisatie, corporatie, ondernemer of inwoner. In 2023 werden 22 mooie en zeer diverse projecten voor deelname ingezonden. De jury heeft uit de inzendingen in juni 2023 zes projecten genomineerd waaronder het project de Tuin van de Afrikaanderwijk Rotterdam. Maandag 24 juli 2023 ging de jury tijdens een digitaal overleg nog wat dieper in gesprek met de initiatiefnemer(s) om te komen tot een eindoordeel.

De jury van de Steenbreektrofee bestaat uit professionals die elk hun eigen specialisme en kennis hebben.

- **Margot Ribberink**
Voorzitter jury
- **Robert Graat**
Staatsbosbeheer
- **Ans Hobbelink**
AVVN samen natuurlijk tuinieren
- **Henk Kuijpers**
Stadswork
- **Thijs van Mierlo**
LSA Bewoners

Het project

In 2019 is Rotterdams Weerwoord in een aantal wijken gestart met een wijkaanpak, waaronder ook de levendige, multiculturele Afrikaanderwijk. Tijdens een inventarisatie bleek dat er veel kansen lagen in het hart van de wijk: het circa 5 hectare grote Afrikaanderplein. Dit plein heeft een sterk sociale functie maar de omgeving was helaas erg versteend en niet uitnodigend. Bewoners gaven ook zelf aan behoefte te hebben aan meer groen, verkoeling en eetbare en bloeiende planten. Bewoner Aya van 10 jaar zei heel treffend: "We hebben een Huis van de Wijk maar waarom geen tuin?"

De Tuin van de Wijk maakt onderdeel uit van de openbare ruimte, direct grenzend aan de ontmoetingsplek het Huis van de Wijk. Het is een fijne, laagdrempelige manier om grote klimaat- en groenblauwe thema's in de stad naar de stoep van de Rotterdammers te brengen. En om bewoners te betrekken bij oplossingen. De Tuin draagt bij aan meer groen, waterbuffering, biodiversiteit, klimaatbewustzijn én aan een socialere, gezondere en aantrekkelijke Afrikaanderwijk.

De Tuin van de Wijk is ván de wijk. De tuin is ontworpen, aangelegd en beheerd door de wijk en wijkpartijen. Bewoners en wijkorganisaties zijn betrokken en leidend geweest bij ontwerp en inrichting. Het onderhouden van de tuin ligt in handen van de wijk, onder begeleiding van professionals.

In de Tuin van de Wijk kunnen bewoners terecht voor groen advies, voor concrete hulp bij hun kleine of grote groene plannen, elkaar inspireren, gekoppeld worden aan de juiste professionals en samen gezellig aan de slag. Tuin van de Wijk: een tuin voor en door wijkbewoners.

STEENBREEK WAARDEERT

De jury is zeer onder de indruk van de professionele wijze waarmee alle koppelkansen in de thema's biodiversiteit, klimaatadaptatie, sociale cohesie en gezondheid zijn benut. De wijkaanpak toont lef en durf om de openbare ruimte samen met, voor en door buurtbewoners anders in te richten.

In het najaar van 2022 is deel 1 van de tuin aangelegd en geopend: een grote tuin met eetbare planten naast het Huis van de Wijk, in samenwerking met Diergaarde

Blijdorp en Bibliotheek Rotterdam. Een plek met diverse zitjes waar steeds meer mensen elkaar buiten ontmoeten. In 2023 is hard gewerkt aan de aanleg van deel 2: de groenstrook is doorgetrokken tot langs een basisschool en het clubhuis Feyenoord. De bewoners kregen hun gewenste bloemen, rozen en eetbaar groen. Een boomspiegel is onthard en er is een begin gemaakt met een vlinderpad dat de Tuin van de Wijk met de Botanische Tuin verbindt. In totaal zijn 160 vierkante meters aan tegels gewipt en ingeruild voor groen. 80 m² in fase 1 en later nog eens 80 m². Fase 2 was wel even spannend. Net na het aanplanten had Nederland te kampen met een zeer lange periode van droogte. Dankzij zo'n 100 basisschoolkinderen is het gelukt om de jonge planten steeds op tijd water te geven. En nu zie je het wonder van de natuur: alles bloeit, groeit en er zoemen al volop insecten.

Tijdens de aanleg van de Tuin van de Wijk is stap voor stap de mindset van bewoners veranderd. Kleuters kwamen vragen stellen. Steeds meer bewoners wilde meehelpen. Waar eerst de angst was 'worden de planten niet verwijderd' ontstond het besef 'wij hopen en willen dat dit blijft'. Zelfs tot verrassing van de politie die in eerste instantie de tuin hooguit een weekje had gegeven. Prachtig dat zelfs de politie heeft moeten erkennen dat de tuin zo mooi is geworden en dat ze blij zijn dat buurtbewoners hun tuin zo waarderen. En dat is waarschijnlijk direct de verklaring van het succes. De tuin is van iedereen, het proces is een gezamenlijk proces geweest. Het is een laagdrempelige plek om elkaar te ontmoeten. Bewoners voelen zich gehoord en gesteund, ze kennen elkaar en helpen elkaar. Deze plek is voor het gevoel een gedeeld eigendom geworden van de buurt waardoor de plek met respect wordt behandeld.

STEENBREEK ADVISEERT

De wijkaanpak is nog steeds relatief uniek in Nederland. Vanuit meerdere disciplines vanuit de gemeente samenwerken maakt een groter budget beschikbaar. Bewoners en diverse partijen hebben samen de plannen voor de wijk bedacht. En daar ligt de sleutel van het succes. Een wijk waar geluisterd wordt naar de wens van bewoners, wordt uiteindelijk een fijne buurt om in te wonen. De jury adviseert daarom om de kennis en ervaring een podium te geven, zodat deze wijkaanpak mogelijk ook andere buurten kan inspireren.